

Constitvtiones Societatis Iesv

Ignacio <de Loyola>

Romae, 1570

Secvnda Pars Qvæ Ad Eos Dimittendos Pertinet, Qvi admissi parum apti in
probatione ad Societatem inuenirentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68489](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68489)

Professi, vel Coadiutores formati, in corpus Societatis admissi sunt; ut quo maiori cum luce procedatur, eo quisque constantior in sua uocatione maneat; & ipsa etiam Societas melius discernat, an conueniat ad maiorem laudem & gloriam Dei & Domini nostri illum apud se retinere.

SECUNDA PARS

QUÆ AD EOS DIMIT-

TENDOS PERTINET, QUI

admissi parum apti in probatione ad Societatem inuenirentur.

Qui dimitti possint, &

per quos.

Cap. I.

I TAVTEM ad propositum huic Societati finem diuini obsequij, & auxiliij animarum conuenit conseruari, & numero augeri operarios idoneos ac utiles ad hoc opus promouendum; ita dimitti eos oportet, qui tales non fuerint inuenti; & successu temporis deprehendantur, uel quod hæc non sit eorum uocatio, uel quod ad commune bonum Societatis non conueniat, ut in ea manean. Sed tamen ut non
faciles

faciles esse ad admittendum, ita neque ad dimittendum, immo minus oportet: sed maturè omnino & considerate in Domino procedendum est. Et quamuis causas ad dimissionem dignas eo grauiores esse oportet, quo quis arctius Societatis corpori coniunctus est; * quantumlibet tamen

DECLARATIONES
in secundam
partem.

IN CAP. I.

Qui dimitti possint, & cæt.

A L I C E T omnes
(*vt in Constitutionibus dicitur*) dimitti possint; alij

tamen facilius, quàm alij, dimittentur. Qui in Domum primæ Probationis admissi sunt, antè quàm cum alijs versentur, si eo tempore appareret non esse ad Societatem idoneos, facilius, quàm alij, possent dimitti.

In proximo gradu illi sunt, qui in secunda probatione in Domibus vel Collegijs nullis adhuc votis ligati versantur, si experimento comperiretur, quòd ad maius Dei obsequium non foret, si in Societate manerent.

In tertio

quisque sit coniunctus, in quibusdã casibus separari ab ea possit, ac deberet: ut sequenti capite uidebitur.

Dimittendi facultas in primis ad uniuersam Societatem pertinet, quando in Congregationem generalem conueniret: Eadem erit penes Præpositum Generalem in omnibus, præterquàm siquid ad ipsius personam pertineret. Penes reliquos ex Societate tantum erit huius facultatis, quantum eis à capite collatum fuerit. *

Præpositis

In tertio gradu illi sunt, qui votis quidem sponte sua se Deo obligauerunt, verum in Scholasticos approbatos, vel Coadiutores Societatis formatos, exacto iam tempore probationis solite, non sunt admissi.

In quarto & qui grauiori consideratione & causa indigeant, sunt Scholastici approbati.

In quinto gradu, vbi quidem maior erit difficultas, sunt Coadiutores formati tam Spirituales, quam temporales; si post vota sua publica, licet non solemnia, necessario dimittendi viderentur.

In quibusdam casibus etiam Professi cuiuscunque gradus & dignitatis in Societate sint, dimitti possent; si retineri sine detrimento illius, ac diuini obsequij non posse iudicaretur.

Præter ea, quæ dicta sunt; quò magis alicui Societas deberet, quod de ipsa benemeritus esset, vel quo pluribus Dei donis ad eandem in diuino obsequio iuuandam præditus esset, eò maiori cum difficultate esset dimittendus: vt contrà cui minus deberet Societas, quiq; minus ad eandem iuuandam in diuino obsequio esset idoneus, facilius posset dimitti.

B * Præpositis tamen Prouincialibus amplâ satis cõferri expediet, ac* debi- B ¶ Quamuis Præpositus Generalis in patentibus litteris ad Præpositos particulares missis amplissimam eis facultatem impartiat, quò magis subditi eosdẽ venerentur, & humiliores ac submissiores se exhibeant: nihilominus tamen per secretas litteras hæc potestas contrahi (prout conuenire videbitur) & limitari poterit.

C ¶ Quod

Quod ad eos attinet, qui in prima probatione & secunda sunt, nec dum votis emissis; facultatem ad eos dimittēdos habebit quicūq; ad eos dem admittendos eam habuerit: si tamen circumstantia aliqua non id impedirent; cuius modi esset, si in

Domum aut Collegiū, ubi manent, à Generali vel Prouinciali Præposito, vel ab aliquo, cuius habenda sit ratio, destinati fuissent; vel si de Societate ipsi tam bene meriti fuissent, vt eorū esset particularis ratio habenda. In his enim & similibus casibus dimitti aliquis per quemuis Præpositum non deberet; nisi causa admodū vrgetes & graues essent, ita, vt minimè dubitaretur, Superiorum mentem huiusmodi futuram esse.

Qui iam votis se obstrinxerunt in Domibus aut Collegijs, & Scholastici præterea biennio probationis exacto approbati, si dimittendi essent; Præpositus localis, nisi re communicata cum Prouinciali, id facere non deberet. Prouincialis autem pro modo facultatis à Generali acceptæ vel dimittere poterit, vel non poterit, quamuis Generalem non consuluerit.

*ac * debita proportione etiam Præpositis Localibus, & Rectoribus, quibus videbitur esse cōferenda; ut eo melius in toto Societatis corpore subordinatio factæ Obedientiæ seruetur, quo clarius intelligent inferiores se à suis immediatè Superioribus pēdere, & quod sibi cōueniat plurimum, imò necesse sit, in omnibus eis subesse propter Christum Dominum nostrum.*

DE CAUSIS

Coadiutores

Coadiutores formati siue spirituales siue temporales, nisi consulto & approbante Generali, dimitti non debent; nisi in quibusdam remotissimis locis (vt in Indijs) huiusmodi facultatem Prouinciali comunicari oporteret, vel Generalis extra ordinem alicui, cui tanquam sibi ipsi fideret, & propter causas magni momenti eam communicasset.

Erga Professos minus etiam huiusmodi facultas inferioribus Praepositis est communicanda; nisi res ad Praepositum Generalem delata, & graui consideratione expensa foret, ita, vt conuenire ad diuinum obsequium, & commune Societatis bonum huiusmodi hominem dimitti, videatur; vt si contumax vel incorrigibilis esset.

DE CAUSIS, PROPTER
quas dimitti aliquem conueniat.
Cap. II.

- 1 **C**AUSAS eas, quæ ad aliquem dimittendum sufficiant, ponderare coram Domino debet prudens charitas Superioris, qui huiusmodi facultatem habuerit; sed generatim loquendo, quatuor eorum genera fore uidentur.
- 2 Primum, si in Domino iudicaretur, contra ipsius honorem & gloriam fore, quod is in hac Societate maneret, qui uideatur in quibusdam prauis affectibus aut uitijs, quæ diuinam offendunt
Maiestatem,

IN CAPVT
II,DE CAUSIS
dimissionis.

A ¶ **Q**uatenus defectus aliqui, qui contra diuinum honorem, & Societatis bonum esse dicuntur, debeant tolerari; cū id ex multis circumstantiis particularibus personarū, temporum, & locorum pendeat: discreto zelo eorū, quibus ea cura commissa est, relinqui est necessarium; Qui eo impensius rem Domino commendabunt, & diligentius cum alijs, qui ad cognoscendam Dei voluntatem iuuare possint, communicabunt; quò eis difficilius negotium, magisq; dubium videbitur.

B ¶ Si ille, qui ingreditur, ipso in initio morbum aliquem, vel dispositionem ad illum detexit, & ea conditione, vt periculū fieret sanitatis eius, admissus est: cū cerneretur non conualescere, nec labores Societatis ferre posse in posterum; dimitti, ac extra Domum, prout

Maiestatem, corrigi non posse; * quæ eo minus tolerari deberent, quo grauiora essent, & plus culpæ haberēt; licet alijs nullum offendiculū (quod manifesta non essent) præberent. **A**

Alterum est, si existimaretur in Domino, aliquem retinere, contra Societatis bonum fore, quòd cū uniuersale sit, haud dubiè bono particulari alicuius præferri ab eo debet, qui syncerè diuinum obsequium quaerit. Tale quid esset, * si in Probationū decursu aliqua impedimenta, uel insignes defectus, quos àtea in Examine tacuisset, **B**

detegerent.

prout vera charitas dictauerit, iuuari poterit.

Si ingressus est sine vlla conditione, manifestata quidem infirma corporis habitudine, sed spe concepta, quod ad maiora aptus esset futurus, quam esse experimento comperiat; quamuis etiam dimitti possit; animaduertendo, quod sanitate ad nostrum institutum necessaria careat, magis erit considerandum, num dimitti debeat, nec ne, et multo magis, si, cum sanus ingressus fuerit, in ministerio Societatis in aegritudine incidit. Tunc enim, si ipsemet contentus non esset, iustum non foret, hac sola de causa à Societate dimitti.

Si in ingressu quis aegritudine aliquam celasset; cum ea detegeretur, constat, liberius & iustius eum dimitti posse. An autem re vera sit dimittendus, nec ne, propterea quod alijs dotibus magni momenti ad diuinum obsequium polleat; prudentiæ Superioris relinquatur. Tandem sit dictum, si deprehenderetur quod in aliqua re alia, in Examine veritatem suppressisset. Quod si aliquid ex quinque impedimentis dissimulasset; tunc non est æquum vt in Societate maneat, iuxta id, quod in prima parte dictum est.

C detegerentur; vel si * experimēto comperiretur, ualde inutilem fore eū, & per quem præpedienda magis, quam adiuuanda esset Societas, propter eius insignē ad quæuis eius munera ineptitudinem: & multo magis dimitti oporteret, si damnum allaturus malo

C¶ Si bonum testimonium nō referret ex probationibus, quæ extra domum fiunt, vel etiā domi; nec ea remedia, quæ charitas ante dimissionem solet

nem solet adhibere, *sufficerent*: conducibilius est, eum dimittere, quàm in corpus Societatis homines, qui ad eius institutum nō videntur conuenire, admittere.

D § Alijs offendiculum præbere ille intelligitur, qui suo exēplo peccandi occasionem eis præbet, & qui dem amplius, si verba adijceret suasoria, vt ad aliquid mali alliceret, præcipuè ad instabilitatē in sua vocatione, vel ad discordiam; vel si quid contra Superiores, vel commune Societatis bonum moliretur. In quibus enim talia locum haberent, rationi consentaneum non esset, vt ij in Societate manerent.

Quando non tam propter rationem vel magnitudinem peccati, quàm ob remouendum offendiculum, quod alijs præbuit, dimitti aliquem necesse esset; si alioqui aptus esset; expendet prudentia Superioris, an expediat facultatem ei dare, vt ad locum alium Societatis valde remotum, eandem non egrediendo, proficiscatur.

malo vitæ exemplo iudicaretur, ac præcipuè si inquietum se ostēderet, & * verbis aut actibus offendiculum alijs præberet. **D**
Hoc enim tolerare, charitatis nō esset, sed vitij contrarij in eo quidem, qui tenetur cōseruare quietem, & bonum statum Societatis sibi commissæ.

Tertium, si iudicaretur, id fore contra Societatis, ac simul ipsius dimittendæ personæ bonum; quod ex parte corporis posset accidere, si tempore probationis in aliquo morbus, aut debilitas huiusmodi cerneretur, cum

qua

qua cum non posse progredi in laboribus, quos noster procedēdi modus requirit ad Deo in eo seruiendum, videretur: ex parte rerum animi, quādo, qui ad probationem admissus fuit, se componere ad vitam sub Obedientia & iuxta modum procedēdi Societatis ducendam non posset; quòd nequeat, vel nolit proprium suum sensum aut iudicium infringere; vel propter alia impedimenta, quæ à natura, vel à consuetudine promanarent.

¶ Quartum, si cerneretur id fore contra bonum aliorum, qui de Societate non sunt; Vt si detegeretur vinculum matrimonij, vel seruitutis legitimæ, vel æs alienum magni momenti: quibus in rebus, dum initio examinaretur, veritatem subticuisset. Quæuis harum quatuor causarū satis esse videtur, vt Deo gratius fore iudicemus, honestè dimitti eū, in quo locum habuerint, quàm imprudentem in eo retinendo charitatem exercere.

DE MODO DIMITTENDI. Cap. III.

IN CAPVT III.

DE modo dimittendi.

¶ CVM ijs, qui dimittendi erunt,* obseruari eum modū conueniet, qui in cōspectu Dei dimittenti,

¶ ANIMaduertendū est, quòd Consti-

tutiones de eo modo dimittendi loquuntur, cum palam id, ac propter causas manifestas efficitur. Sed præter hos nonnulli occultè dimitti possunt; quādo causæ (quæ pluri-

C ma, &

ma, & quidem ex illis aliqua sine peccato esse possent) essent occulta; & si non dicerentur, in alijs aliquid perturbationis timeretur. Tunc enim conducibilius est aliquo pretextu (vt probationum) extra domum mitti, quàm si eorum dimissio publicaretur.

Ad hos hoc modo dimittendos satis erit, si Præpositus, qui ad id facultatem habuerit, re Domino commendata, & vnus, aut plurium audita sententia (si iudicauerit in Domino cum eis rem esse conferendam) statuat quod factò opus sit, & exequatur.

Notandum est etiam, ea, quæ de modo dimittendi dicuntur, ijs magis conuenire, qui in probationibus versantur; minus autem illis, qui in corpus Societatis cooptati sunt; vt Scholastici approbati, & Coadiutores formati; ac multò

minus Professis, in quibus charitas & discretionis donum à Spiritu sancto datum docebit modum, qui in eis dimittendis tenendus sit; si Deus permitteret, vt hoc facere esset necessarium.

dimittenti, dimisso, & alijs domesticis, & externis magis satisfaciat. Quod attinet ad dimittentem ob causas superius dictas tria obseruentur.

Primum est, vt oret ipse Dominum, & domi orari ea intentione curet (quamuis quis sit pro quo oratur non intelligatur) vt docere Dominus noster dignetur ea in re, de qua agitur, suam sanctissimam voluntatem.

Alterum, vt id conferat cum aliquibus, seu aliquo ex domesticis, qui ad hoc negotium aptiores ei videantur;

videantur; & audiat, quid illi sentiant.

4 Tertium, vt omnem exuendo affectum, & maiori Dei gloria præ oculis cõstituta, ac cõmunis boni, tum etiam (quoadeius fieri poterit) particularis ratione habita, expendat hinc inde causas, & statuatur, an dimittere debeat, nec ne.

5 Quod ad dimissum attinet, tria itidem obseruentur: primum exterius; vt recedat ex domo, quantum fieri possit, sine dedecore vel ignominia, ac * secum omnia sua ferat.

6 Alterum interius; vt eum dimittere Superior curet, conseruata, quantum fieri potest, charitate ac beneuolentia erga domum, & quanta cum consolatione in Domino fieri poterit.

7 Tertium; vt circa statum vitæ studeat eum dirigere vt aliquam conuenientem viã seruiendi Deo ineat, vel in Religione, vel extra eam; prout diuinæ voluntati cõuenientius fore videbitur. Demum consilio & oratione, & si quid aliud charitas dederit, iuuare curet.

Vt satisfiat

tuat, num illi aliquid amplius, quàm quòd inuenitur de rebus ipsius, dari debeat, nec ne; & si amplius, quantum.

B ¶ Ea, quæ ipsius esse constet, difficile non est statuere, vt secum ferat. Verum in ijs, quæ vel expēdisset, vel dedisset Societati, vel aliqui, si accidisset, vt ficto animo in Domo vel Collegio ipsius habitasset, prudētia Superioris dimittentis relinquatur; vt habita ratione tum æquitatis, tum ædificationis, sta-

C ij C ¶ Reddere

Vt satisfiat alijs domesticis, & externis, tria etiã obseruentur.

Primum est, vt quantum fieri poterit curetur, nequid perturbationis in alicuius animo propter dimissionem maneat, * ratione

C Reddere rationem causarum, propter quas aliquis dimittitur, vel non reddere in communi, vel in particulari; magis, vel minus conueniet: prout is, qui dimittitur, in maiori vel minori existimatione, & magis aut minus domi & foris charus fuerit.

reddita, quantum satis erit, quibus reddi opus sit: abstinendo, quantum fieri poterit, à defectibus, qui publici nõ fuerint, declarandis; quamuis in eo, qui dimittitur, nonnulli deprehensi fuissent.

Alterum; ne malè affecti maneant erga dimissum, & quantum fieri possit, ne de eo malè sentiant; sed potius eius vicem dolent, & in Christo eum diligant, ac diuinæ Maiestati in suis orationibus, vt eum dirigere, & ei misericordiam impedere dignetur, commendent.

Tertium, vt detur opera, vt eius exemplo iuuentur, si qui minori cum ædificatione, quã par esset, domi versantur; & timeant, ne sibi tantundem accidat, si nolent proficere. Et externi itidem, quibus id innotuerit, ædificationem accipiant, quòd domi non toleretur id quod tolerari ad Dei gloriam non debet.

QVOMODO

QVOMODO SE GE - IN CAPVT

rat Societas cum ijs, qui sua
sponte recederent, vel
quos ipsa dimit-
teret.

IIII.

QVOMODO
se habeat Socie-
tas cum ijs, qui
sponte recedunt,
vel ab ea dimit-
tuntur.

Cap. IIII.

Q VI dimittuntur, vel iniuf-
si discedūt, si ad alium lo-
cum Societatis se conferant,

A * videntur nobis in Domino ad-
mittendi non esse, nisi prius qui
dimisit, vel qui loco præest, vn-
de discessit, vel Præpositus Gene-
ralis, aut qui eius vices gerit,
admonitus suū præstiterit assen-
sum; ne defectus cognitionis re-
rum, aut personarum alicuius
erroris in Dei offensam causa sit.

2 Communicationem autem fa-
cultatum, aut gratiarum, quæ
ijs vt Societatis membris con-
cessæ fuerant, simul atque mem-
bra esse desierint, constat cessare.

Declaretur
vt consideret, an tanquam hospes sit admittendus, vel
non; donec responsum accipiat à Superiore, cuius vo-
luntatem exequi debet.

A ¶ **Q** Vam-
uis in
genere dicatur,
eū qui sponte sua,
vel dimissus reces-
sit, in aliam do-
mū admitti, nisi
cōsulato prius Præ-
posito, in cuius
domo vel Collegio
fuit, & eius expe-
ctato responso, nō
debere: nihilomi-
nus tamen pruden-
tiæ Præpositi do-
mus, ad quam re-
diit, relinquetur;

G iij B ¶ Qui

Declaretur ijs, qui dimittuntur, quòd absoluti **3**
 maneat à votis simplicibus, si ea iuxta formulam
 Societati consuetam (quæ in quinta Parte videbi-
 tur) emiserint; quodque nulla alia dispensatione
 indigeant.

Ad eos reducendos, qui sine licentia recederent, **4**
 si prius parum idonei ad Societatem habebantur,
 nulla diligentia opus erit; sed potius dirigantur ad
 aliud institutum, vbi Deo seruire possint, relaxato
 illis voto, vt omnes scrupuli eis eximantur.

Si huiusmodi essent, vt Deo gratum fore videre **5**
 tur eos non sic relinquere, præcipuè, si ex aliqua
 vehementi tentatione, aut ab alijs decepti egressi
 videantur, * diligentia adhiberi ad **B**

B ¶ Qui à Socie-
 tate discedunt,
 quamuis ad eam
 idonei videantur,
 si aliam religionē
 ingressi, & eius-
 dem habitu induti
 fuissent: nec liti-
 gandū esse Socie-
 tati, nec procurandum videtur, vt eos reducat. Si ha-
 bitum religionis non induissent, poterit ea diligentia ad-
 hiberi, quam ordinata & prudens charitas dictauerit,
 ad eos reducendos ad illum locum, vbi in Domino iudica-
 tur, quod Deo seruiant.

C ¶ Quod ad satisfactionem attinet eorum, qui sponte
 sua

tionem aliqua opus sit, & quanta, an melius censeat, omnino in spiritu mansuetudinis procedere; qua in re & eius, qui reductus est, bonum, & ædificatio domesticorum spectanda est.

6 Siquis sponte sua ad Collegium, vel domum, vnde sine facultate recesserat, rediret, & alio qui idoneus ad Deo seruiendum in ea iudicaretur; considerandū

D erit, * an veram perseuerandi voluntatem afferat, & an sit paratus ad quamuis satisfactionem & probationem: quòd si secus esset, vt qui veræ pœnitentiæ signa non ostendit, admitti non merebitur.

7 Si, qui fuit meritò dimissus, ad eādem domum, vnde dimissus est, rediret, ad quāuis satisfactionē paratus; Si adhuc eādem

sua redeunt, & admittuntur, vel qui reducti redeunt; cum eius satisfactionis scopus sit aliorum ædificatio, & eiusdem, qui redyt, profectus; ex circumstantijs personarum, temporis, & locorum, num fieri debeat, nec ne, et si fieri debet, quanta ea futura sit, iudicabitur: & hæc omnia prudentiæ Superioris, in cuius domū vel Collegium ingreditur, committi oportet.

D ¶ Cum de illorum, qui sponte sua redeunt, constantia dubitaretur; in aliquo xenodochio, vel alijs probationibus possent constitui; vbi pauperibus Christi ex ipsius amore aliquandiu inseruiendo, suæ stabilitatis & constantiæ specimen præbeant; quod & ad expurgandam præteritæ leuitatis culpam pars quædam satisfactionis esset.

C iiij rationes

rationes, propter quas fuit dimissus, manerent; perspicuum est, non esse admittendum: Si non manerent, & qui dimisit, iudicaret Deo gratum fore, ut denuo reciperetur in eandem, uel aliam domū; admoneat Generalem, uel Prouincialem Præpositū; & quod ab eo præscriptum fuerit, exequatur.

Siue recesserit sponte sua, siue dimissus qui redit; si admittitur, denuo examinari debet, & generalem confessionem facere ipso in ingressu ab ultuna, quam fecit, inchoando; & alijs probationibus & experimentis exercebitur: prout Superiori, habita semper ratione ædificationis uniuersalis & particularis, ad gloriam Dei uidebitur.

TERTIA PARS,